

XXII TAVALINE PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine Si 3:17-18.20.28-29 (19-21.30-31))

Lugemine Siiraki tarkuseraamatust:

Mu poeg, kui sa oled rikas, siis ole ometi tagasihoidlik, ja sind hakatakse armastama sinu meeldivuse pärast. Mida suurem sa oled, seda enam alanda ennast, siis on Jumala arm sinuga. Suur on Issanda halastus, leplikele ilmutab ta oma saladusi. Kõrgi haavadele ei ole paranemist, sest kurjus on temasse ajanud oma juured. Tark süda mõistab tarka tähendamissõna. Targa sooviks jääb kõrv, mis on alati ärkvel.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 68:4-5. 6-7. 10-11 R:11b)

R: Issand, sina katad vaeseid oma heldusega.

Õiged rõõmustavad ja hõiskavad Jumala palge ees,
rõkkavad suurest rõõmust.

Laulge Jumalale, mängige kiites tema nimele,
hõisake rõõmu pärast tema palge ees.

R:

Tema on vaeslaste isa ja lesknaiste eestkostja,
Jumal oma pühas elamus.
Jumal toob mahajäetud koju,
juhhib vangid välja eluõnne juurde.

R:

Sina, Jumal, lased vihmal rikkalikult sadada,
kastad oma pärisosa ja kosutad nārbunut.
Sinu loodu leiab seal eluaseme,
Sina katad vaeseid oma heldusega.

R:

(Teine lugemine He 12:18-19.22-24a)

Lugemine kirjast heebrealastele:

Teie ei ole astunud veel käegakatsutava, lõõmava tule ja tumeda pilve juurde, pilkase pimeduse ja

tormituule juurde, pasunahääle ja sõnade kõla juurde, mille kuulajad tõrkusid seda kõnet kauem kuulamast. Vaid te olete tulnud Siioni mäe juurde, elava Jumala linna, taevasesse Jeruusalemma, tuhandete inglite juurde. Esmasündinute piduliku kogunemise juurde, kes on taevasse kirja pandud; Jumala, kõikide kohtumõistja juurde ja täiuslikuks saanud õigete vaimude juurde, Jeesuse juurde, kes on uue lepingu vahemees.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Mt 11:25)

Halleluuja. Kiidetud oled sina, Isa, taeva ja maa Issand, sest sa oled jumalariigi saladuse avaldanud väetimaile. Halleluuja.

(Evangeelium Lk 14:1.7-14)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Kui Jeesus tuli hingamispäeval ühe variseride ülema kotta leiba võtma, pidasid variserid teda silmas. Aga Jeesus pani tähele, kuidas need, kes olid kutsutud, püüdsid aukohtadel istet võtta, ja ta rääkis neile ühe mõistujutu:

“Kui keegi sind pulma kutsub, siis ära istu aukohale, sest võibolla on sinu võõrustaja kutsunud külla veel kellegi, kes on sinust auväärsem. Siis peab ju su võõrustaja tulema ning sulle ütlema: “Anna see koht temale!”, sina aga peaksid häbiga istuma viimasesse paika. Sellepärast, kui sind külla kutsutakse, siis istu pigem viimasesse paika, et su võõrustaja tuleks sinu juurde ja ütleks: “Mu sõber, asu sinna, ülemale”. See teeb sulle au kõigi külaliste seas. Sest kes ennast ise ülendab, seda alandatakse, ja kes ennast ise alandab, seda ülendatakse.”

Ja ta ütles võõrustajale: “Kui sa teed lõuna- või õhtusöömaaja, siis ära kutsu sinna oma sõpru või vendi, oma sugulasi või rikkaid üleaedseid, sest ka nemad kutsuvad sind söömaegadele ja kõik on jälle tasa tehtud. Vaid kui sa võõruspeo korraldad, siis kutsu vaeseid, küürakaid, jalutuid ja pimedaid – siis saad sa õndsaks, sest neil ei ole sulle millegagi tasuda, ja sinu tegu tasutakse sulle õigete ülestõusmises.”

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, hinnang inimese teole sõltub paljudel juhtudel just sellest, kas halbade tagajärgedega tegu on tehtud meelega või kogemata. Näiteks kui kusagil juhtub õnnetus, siis uuritakse, kas see toimus täiesti ettenägematutel põhjustel, kas kusagil on võimalik tuvastada kellegi hooletust, või oli toime pandud lausa teadlikult kavatsatud kuritegu, mis oli ainult lavastatud

õnnetuseks.

Eriti huvitav on jälgida neid krimifilme, kus kuulatakse üle politseinikku, kes tunneb suurepäraselt kõiki ülekuulamistehnikaid ja oskab seetõttu üliosavalt musta valgeks rääkida, nii et teadlikult tehtud tegusid esitatakse kui spontaanset reaktsiooni tema jaoks täiesti ootamatule sündmustekäigule.

Päris elus ei ole asjad kahjuks teisiti. Mis parata, igaüks tahaks ju oma valeotsuseid ja läbikukkumisi varjata ning esitada ennast paremas valguses; igaüks tahaks ühiskonna ees oma nägu säilitada. Kuid selleks, et end parandada, peame julgema anda endale ilustamata aru oma vigadest, et osata teha neist järeltõlge edaspidise elu jaoks.

Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad: seda, mida inimene oma peas mõtleb või ei mõtle, seda teised inimesed ei näe. Ümberkaudsed ei pruugi küll tõesti mõista, miks keegi nii või teisiti käitub, kuid nad näevad väga hästi kuidas ta käitub.

Kord jutustas üks mees mulle seiga oma noorpõlvest, ja võib arvata, et samasuguseid tuleb elus sageli ette. Kahe noore inimese armastuse lugu oli jõudnud nii kaugemale, et tütarlaps soovis oma väljavalitud vanematele esitleda, ja nii kutsuti ta nende juurde õhtusöögile. Tütarlapse perekond selgus aga olema kõrgemast ühiskonnaklassist, ja nii leidis noormees end äkki gurmeeõhtusöögilt, kus kahel pool taldrikut olid asetatud neli kahvlit ja neli nuga.

Kui toit lauale toodi, haaras noormees esimese kahvli paremasse kätte, sõi sellesama kahvliga kõiki nelja rooga, ega tarvitanud nuge üleüldse... Kas paneb kedagi imestama, et see oli viimane kord, kui noormees sinna perekonda ühisele söömaajale kutsuti?

Aga kui päris aus olla, siis pakutud toitade juures polnud tõesti midagi noaga lõigata, noad olid noormehe jaoks üksnes peenutsev rudiment. Ainult ühe kahvli kasutamine kogu õhtu jooksul oli tema vaatenurgast täiesti optimaalne, ratsionaalne – ja ökoloogiline veel pealegi. Tütarlapse vanemad aga ei hinnanud paraku noormehe käitumist sugugi mitte tarkuse ja keskkonnateadlikkusena, vaid ebaviisakuse ja matslikkusena, soovimatusena käituda kasvõi hetkeks kellegi teise kui omaenda reeglite järgi.

Kuid ega teistpidigi ei avane olukord roosilisemana: võib uskuda, kui ebamugavalt tundis peamiselt kiirtoidurestoraniga harjunud noor inimene end lauas, kus ta pidi järgima temale tundmatuid

kombeid, mida ta oleks pidanud kohapeal teiste laualiste käitumisest tähele panema ja matkima – ainult selleks, et jätta oma tulevase võimaliku abikaasa vanematele väline mulje sisust, mida tal tegelikult ei olnud. Paraku on inimese jaoks kõige optimaalsem see seltskond, kus ta saab olla tema ise, kus ta ei pea kedagi mängima.

Armsad õed ja vennad, see, mida Jeesus tänaseses evangeeliumis variseridele ette heidab, pole vaid nende ebaviisakus; need pole sugugi ainult välised kombes, mis talle ei meeldi, vaid teda häirib kõrge rohkem pidusöögiseltskonna soovimatus mõista oma halva käitumise sügavamat olemust.

Võib öelda, et Jeesus tegelikult ei õpetanudki varisere, neid pidas ta paadunud patusteks. Nende kui omaette rahvakihi käitumist kasutas ta pigem õppevahendina – hoiatuseks nii oma jüngritele kui muule rahvale. Seega on ka arusaadav, miks soovitab ta variseridel kutsuda pidusöömaajale küürakaid ja jalutuid: variseride inimlikkus oli sedavõrd soiku jäänud, et ainult väga drastilised meetmed oleksid neil aidanud taas elavateks inimesteks saada. Kuid Jeesus oli siiski kindel, et tema soovitus puudustkannatajatele söömaaeg korraldada ei võeta tõsiselt.

Kahtlemata on maneerid ja kombes tähtis osa inimestevahelisest suhtlemisest, need on nagu omamoodi keel ja voolusäng, mille kaudu inimesed üksteist otsivad ja leiavad, väljendavad teiste inimeste suhtes oma tähelepanu ja häid kavatsusi. Kuid vorm ei tohi muutuda sisust tähtsamaks ja kui vormis puudub sisu, siis peagi vajub kokku ka vorm, nii nagu tänane evangeelium sellest tunnistab. Aamen.